

De Krant van 't Zand

Kerstmis 1999

De Krant van 't Land

maandblad van woonzorgcentrum
Sint Bernardus
onderdeel van
Stichting Zorgcombinatie
Marga Klompé

is een uitgave van
Stichting Vrienden
van Sint Bernardus

Verschijning 10 per jaar

't Zand 23 - 7126 BG Bredevoort
- 0543 - 45 10 00

Redactieleden:

Thea Wensink, Betsy Buesink,
Ferdinand Veldkamp, dhr. Timmer
Hanny Veenhuis, Ina Hiddink
Liesbeth Duenk, Ester Hijink
Renske Waardenburg
dhr. Bekius

11-de jaargang
no. 4 - december 1999

“EEN KIND IS ONS GEBOREN, EEN ZOON IS ONS GEGEVEN”

In de kerstnacht is het gebeurd: een kind geboren, een lied gezongen, de hemel open gegaan. In de kerstnacht kan van alles gebeuren: dichters en dromers hebben dat herkend. Kinderverhalen hebben het beschreven. Wie heeft er niet fijne herinneringen aan de kerstfeestvieringen uit zijn/haar jeugd? Verhalen en liederen zijn er vol van:

*“Midden in de winternacht
ging de hemel open...”*

Een lied over flitsen van een nieuwe wereld die binnen handbereik is gekomen. De kerstnacht: stille nacht, heilige nacht. Een nacht zonder angst en zorgen: wat zou dat prachtig zijn. En het is vanwege dat verlangen dat mensen elk jaar weer de verhalen willen horen en de liederen willen zingen? Daar is ook niets op tegen - iedereen verlangt immers naar warmte en geborgenheid; maar kerstfeest is wel een feest dat verder wil, een feest dat gestalte wil gaan aannemen in de harten en de levens van mensen. Wat is er nu goed beschouwd gebeurd in die levens van mensen. Wat is er nu goed beschouwd gebeurd in die eerste kerstnacht, zo'n tweeduizend jaar geleden? Een kind werd geboren onder erbarmelijke omstandigheden, engelen zijn gaan zingen en herders zijn op weg gegaan. Maar het was niet zo dat het nu opeens overal vrede was en dat alle problemen zo maar opgelost waren, integendeel. Christus' geboorte onder ons was een klein en onaanzienlijk beving. Maar vergis u niet: uit dit kind is een man geworden die ging doen wat God van Hem vroeg. Dat was geen gemakkelijke weg: dat was een weg van zoeken en luisteren, een weg van werken en vechten, een lijdensweg, maar vooral ook een weg van liefde die sterker bleek te zijn dan de dood. Die weg is Jezus gegaan, en geen macht ter wereld kan dat ooit meer ongedaan maken. Zijn voetstappen staan onuitwisbaar op onze aarde. De profeten (bijv. Jesaja en Micha) hadden gezien hoe het móet: een wereld waarin zwaarden worden omgesmeed tot ploegscharen en speren tot snoeimessen. En Jezus, de mens naar Gods hart, heeft laten zien dat het kán en hóe het kan: leven zoals God wil dat wij zullen leven - met elkaar voor Zijn aangezicht. Kerstfeest is ook niet denkbaar zonder de andere feesten: Paasfeest, Hemelvaart en Pinksteren. Het gaat immers om de weg die Jezus in gehoorzaamheid is gegaan, en waarop Hij niet beschaamd is uitgekomen. Wij worden opgeroepen om Hem te volgen en in Zijn voetstappen te treden. Wij worden opgeroepen en uitgedaagd om te doen wat Hij heeft gedaan en om te zeggen wat Hij heeft gezegd, in een diep vertrouwen dat dat zin heeft en dat het mensen verder zal helpen op hun weg door dit leven. Welnu, dat is er allemaal bij inbegrepen als we het kerstfeest vieren en we er niet alleen een fijn gevoel maar hopelijk een bevrijd en vernieuwd leven aan overhouden. Graag wens ik u goede en gezegende kerstdagen toe.

J. Bakker

OP DE DREMPEL VAN 2000

Heel Nederland is al een paar jaar druk bezig met de millenniumwisseling. Meer dan alle jaarwisselingen voorheen wordt deze gelegenheid aangegrepen om terug te kijken. Zo verschijnen er links en rechts millennium-, eeuw- en jaaroverzichten. De toon van deze overzichten verschilt. De één belicht de positieve kanten terwijl de ander juist weer aandacht schenkt aan de problemen welke zich hebben voorgedaan.

Toch zullen er maar heel weinigen zijn die niet beamen dat de twintigste eeuw een eeuw is geweest van vooral grote vooruitgang. Vooruitgang in de welvaart. De echte schrijnende armoede is vrijwel verdwenen, althans in ons deel van de wereld. Technisch brachten de laatste honderd jaar de auto, de radio, de televisie, de computer en ga zo maar door. Een wereld zonder al deze technische hoogstandjes kunnen wij ons eenvoudig niet meer voorstellen.

Op het gebied van de zorg werd er ook veel bereikt. Rond 1900 waren het vooral de kerken en de liefdadige instellingen die zich iets gelegen lieten liggen aan de zorg. De welvaart van na de Tweede Wereldoorlog zorgde voor een ware omwenteling. De welvaartsstaat bracht met zich mee dat de samenleving zich het lot aantrok van hen die op zorg aangewezen waren. Voor het eerst kwam er een wet die ouderen van een vast inkomen voorzag. De naam van Willem Drees is voor altijd aan dit stuk wetgeving verbonden.

Een andere politica die veel sociale wetgeving tot stand bracht was mevrouw dr. M.A.H.Klompé. Ook zij wilde solidair zijn met hen

die om de een of andere reden in de knel waren gekomen. Niet uit medelijden maar omdat zij vast overtuigd was van het feit dat ieder mens recht had op een menswaardig bestaan. Bij alles wat zij in dit kader deed stelde zij de mens centraal.

Op 14 januari van dit jaar noemden wij onze stichting die door fusie tot stand kwam naar haar. Deze keus leverde niet alleen een herkenbare naam op maar is ook een baken, een richtingaanwijzer. Een stichting die zich naar Marga Klompé noemt wil aanwezig zijn daar waar hulp aan voornamelijk ouderen, in wat voor vorm dan ook, moet worden geboden.

Die hulp kan alleen maar tot stand komen door de inzet van mensen die dit uit willen dragen. Gelukkig hebben wij er daar in onze stichting heel erg veel van. Veelal zijn het jonge mensen die met overtuiging en met een grote inzet hun werk doen. Natuurlijk loopt het ook wel eens wat minder. Het blijft toch immers altijd mensenwerk. De intentie is echter altijd goed.

Terugkijkend op 1999 kon onze stichting veel tot stand brengen op het gebied van zorgvernieuwing, bouwinitiatieven en samenwerking met anderen. Ook in 2000 streven wij naar een stichting waarin de locaties centraal staan. Locaties met een eigen karakter, een eigen kleur en een eigen sfeer, doch alle verenigd in het streven om kwaliteit aan leven toe te voegen. Met dat idee steken wij in vertrouwen de millenniumdrempel over. De Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur wensen u allen een voorspoedig 2000 toe.

mr. D. Plessius
voorzitter Raad van Bestuur

Berichten

OM MEE WEG TE LOPEN: EEN 'KERSTPAKKET' UIT GOOR

Een tijd geleden werd er tijdens een bestuursvergadering van de Vrienden een voorstel gedaan om eens te kijken of we een keer iets zouden kunnen doen voor hulpbehoevende ouderen elders in de wereld. Dit idee werd positief ontvangen, maar wel met de opmerking dat daarvoor dan geen donateursgeldten voor aangewend zouden worden. Daarop kwamen we in contact met de familie Prinzen uit Aalten, die nauwe banden heeft met een bejaardenhuis in oprichting in Argentinië. Dit huis wordt voor een groot deel gefinancierd uit akties van kerkelijke instanties uit Nederland en Denemarken. De voortgang van de bouw en inrichting is bijna geheel afhankelijk van deze akties en van extra giften.

Besloten werd om een éénmalige opbrengst van een terras te reserveren voor de aanschaf van een aantal rolators (de bekende wagentjes die de ouderen wat extra houvast bieden bij het lopen.) Aangezien er nu binnen enkele weken een container met goederen verscheept gaan worden naar Argentinië, informeerden we links en rechts naar de mogelijkheden om deze rolatoren, nieuw of gebruikt, aan te schaffen (vier, zes of acht stuks??)

Bij de Oosthoek in Goor, een instantie die voor een aantal thuiszorg-organisaties uit deze regio o.a. voorraden van hulpmiddelen beheert en on-

derhoudt, kregen we een bijzonder aardige meneer aan de lijn die, nadat we verteld hadden waarnaar en waarvoor we op zoek waren, en nadat hij even ruggespraak had gehouden, heel resoluut opmerkte dat we ze bij hem niet konden kopen. "Kom maar een keer naar ons toe, dat staan er vijftien drie-wielige rolatoren voor jullie klaar, gratis."

Het blijkt dat sinds de komst van de vier-wielige wagentjes de driewielers hier nauwelijks of niet meer gevraagd worden.

Het doel waarvoor wij ze wilden aanschaffen sprak de man van het bedrijf wel aan en zodoende krijgt men daar nu kosteloos de beschikking over liefst vijftien van deze loopwagentjes. Een lovenswaardig gebaar!

Wij bleven - weliswaar kortstondig - met een 'probleem' zitten, want er was nu nog geen bestemming gegeven aan de terrasopbrengst. Maar al heel snel besloten we om het gereserveerde bedrag nu maar als 'extraatje' aan de organisatie van de familie Prinzen over te maken, die dan daar ter plaatse de mogelijkheid heeft om het zinnig te besteden. We kregen de spontane toezegging dat we hierover uitgebreid op de hoogte zullen worden gehouden.

Wij wensen u allen een heel mooi kerstfeest.

De Vrienden

MEDEDELING

Tijdens de laatste bestuursvergadering hebben we afscheid genomen van twee bestuursleden.

Allereerst Ria Blankvoort (zij nam onlangs de plaats in van Trees de Vries), omdat zij samen met Henny in de loop van december naar Varsseveld verhuist.

En verder Bert Koens, die het bestuur kwam versterken na het vertrek van de heer Bekius. Hij heeft voor zichzelf besloten om enkele ac-

tiviteiten af te stoten en heel andere werkzaamheden op te gaan pakken.

Wij vinden het uiteraard erg jammer, want hij was een heel prettige collega, maar respecteren natuurlijk zijn besluit.

Zolang het penningmeesterschap vacant is wil hij de lopende financiële zaken nog wel blijven behartigen.

We hopen in het volgende nummer twee nieuwe bestuursleden aan u voor te stellen.

De Vrienden

SINTERKLAASJE KOM MAAR BINNEN MET JE KNECHT

*Donderdag, twee december was het in Sint Bernardus feest,
eindelijk is deSint langs geweest.*

*Iedereen zat klaar in de zaal en was aan het zingen,
dit kon de Sint horen toen we naar binnen gingen.*

*Hij kende niet iedereen bij naam,
maar gelukkig had hij nog wat in zijn grote boek staan.*

*In Spanje hebben we veel dingen vernomen;
dit schreef Sint op, en die bewoners moesten nu bij hem komen.*

*Wanneer Sint uit zijn boek begon te lezen
zag je angst op de gezichten, iedereen zat te vrezen
zal de Sint mij bij zich roepen,*

wat heeft hij in Spanje gezien door zijn loepen?

*Hij had van niemand nare dingen opgeschreven
dus kon hij rustig iedereen een cadeautje geven.*

*Sommige kregen er een surprise bij
daarmee waren de bewoners dan ook extra blij.*

*Piet vond het achteraf wel balen
dat hij niemand met de zak op mocht halen.*

*Dat krijg je als iedereen in huis zich goed gedraagt
dan wordt er ook niet over hen geklaagd.*

*Sint heeft die avond ook nog menig Sinterklaasliedje aan kunnen horen
volgens mij, zouden jullie nog zo een hitje scoren.*

Het viel ons echt niet tegen

wat jullie met elkaar nog voor volume kregen.

*Jullie moet weten dat Sint het ieder jaar bij jullie erg leuk vindt
en ik hoop dat het cadeautje jullie allemaal zint.*

*Tot volgend jaar,
dan komen we terug, reken maar!*

Sint en Piet

INFORMATIE OVER DE AANPAK VAN HET MILLENNIUMPROBLEEM BINNEN DE LOCATIES AALTEN EN WINTERSWIJK VAN DE STICHTING ZORGCOMBINATIE MARGA KLOMPÉ

Er is veel te doen rond de komende jaarwisseling. Het is dan ook geen "gewone" jaarwisseling maar een eeuwswisseling. Of wel millenniumwisseling genoemd. De verwachting is dat er rond de millenniumwisseling problemen met computers zullen ontstaan en dat wordt het millenniumprobleem genoemd.

WAT IS HET MILLENNIUMPROBLEEM?

Dit lijkt misschien een overbodige vraag, maar weinig mensen weten precies wat het inhoudt. Het Millennium probleem, is een fout die voorkomt bij veel elektronische apparaten, dus niet alleen bij computers zoals veel mensen denken. Het komt voor bij veel apparaten die werken met een datum-functie of ingebouwde klok. Dit komt doordat jaren geleden geheugenchips duur waren; het was daarom raadzaam om daar zo zuinig mogelijk mee om te springen. Er werden veel apparaten uitgerust met een datum functie die met twee cijfers werkte. Zo werd bijvoorbeeld 1975 opgeslagen als 75. Niemand had toen verwacht dat hun produkt zo veel later nog gebruikt zou worden dus hadden ze groot gelijk. Over het algemeen zijn de oude apparaten ook vervangen door nieuwe, maar in die nieuwe wordt nog steeds gebruik gemaakt van het oude ontwerp, de apparaten zijn alleen maar verder uitgebreid.

Als bij deze apparatuur de datum overspringt van 99 naar 00 kunnen er veel dingen mis gaan. Berekeningen gaan verkeerd; een computerprogramma dat d.m.v. het geboortjaar en het huidige jaar de leeftijd van een persoon berekent komt uit op een negatieve waarde.

Hier volgen enkele voorbeelden over wat er kan gebeuren.

Meneer Jansen is geboren in 1958, het is nu 1998 dus meneer Jansen is $1998 - 1958 = 40$ jaar, klopt. Voeren we zo'n berekening uit met twee cijfers dan krijgen we: $98 - 58 = 40$ dat gaat nu ook nog goed, maar doen we dit in het jaar 2000, dan komen we uit op -58 , want $00 - 58 = -58$.

Op 1 januari 2000 gaan sommige liften automatisch naar de begane grond en blijven daar totdat ze een onderhoudsbeurt hebben gekregen; hun elektronica heeft namelijk berekend dat ze al een eeuwigheid geen onderhoud hebben gehad.

WAT BETEKENT HET MILLENNIUMPROBLEEM VOOR DE SECTOREN VAN DE ZORGCOMBINATIE MARGA KLOMPÉ

In de woon-en zorgsector speelt automatisering een steeds grotere rol. Niet alleen in administratieve systemen (zoals patiënten informatiesystemen, archiverings-en boekhoud-kundige systemen) doet het millenniumprobleem zich voor, maar met name in allerlei apparaten die aangestuurd worden door ingebouwde, zogeheten 'embedded software', zoals medische systemen en instrumenten. De gevolgen van een millenniumprobleem buiten de deuren van een woonzorgcentrum of een verpleeghuis kunnen ook directe consequenties hebben voor het functioneren van onze instellingen. Bijvoorbeeld er stroomt geen water meer uit de kraan. Dit wordt wel de ketenproblematiek genoemd. Daarnaast kunnen er zich problemen voordoen in de elektronische informatie-uitwisseling tussen huisartsen, apotheken, verpleeghuizen en ziekenhuizen.

DE AANPAK VAN HET MILLENNIUMPROBLEEM IN ZORGCOMBINATIE MARGA KLOMPÉ

Vanaf 1998 zijn in elk van de sectoren de problemen in kaart gebracht. Zo is een goed beeld ontstaan van de specifieke probleemgebieden binnen de sectoren en heeft men aan oplossingen kunnen werken.

PROJECTMATIG AANPAK

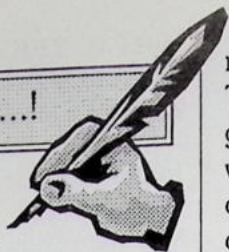
Door de directie is een projectteam van medewerkers ingesteld, met uiteenlopende achtergronden op terreinen waarop het millenniumprobleem aangrijpt. Dit team heeft de kritische bedrijfsprocessen en mogelijk verdachte systemen geïnventariseerd. De verdachte systemen zijn geanalyseerd en op grond daarvan zijn aanpassingen aan kritische apparaten gedaan of zijn apparaten vernieuwd. Verder zijn alle systemen gecontroleerd op hun werking. Een laatste controle, uitgevoerd namens het, door de minister ingestelde, MillenniumPlatform Zorg heeft uitgewezen dat de kwaliteit en de voortgang van het millenniumproject in materieel opzicht voldoet aan de normen die daarvoor gesteld zijn. Voor alle zekerheid zijn er voor alle locaties noodscenario's opgesteld. Tijdens de jaarwisseling zijn er extra verzorgenden, leidinggevenden en technische mede-werkers aanwezig. We kunnen dus met een gerust hart zeggen:

"Wij zijn er klaar voor".

Raad van Bestuur St. Zorg. Marga Klompé

Ik geef de pen door.....!

Kort geleden werd ons gevraagd een stukje te schrijven in 'de Krant van 't Zand' in de rubriek: 'Ik geef de pen door...' Wij namen de pen graag ter hand om ons even voor te stellen.

Wij zijn Karin Nessen-de Beijer en Rolf Nessen, beiden huisarts, en hebben 1 juli jongstleden dr. Kok als huisarts in Bredevoort opgevolgd. Onze geneeskundestudie volgden wij in Nijmegen, waar wij elkaar ook hebben leren kennen. De periode hierna bestond uit werken en ervaring opdoen in diverse ziekenhuizen. Zo hebben wij op allerlei afdelingen en de Eerste Hulp gewerkt.

Ons ideaal was echter samen huisarts te worden in het oosten van het land. Een logisch gevolg was dus om allebei de huisartsopleiding te gaan volgen, hetgeen wij gedurende drie jaar in Nijmegen deden.

Eénmaal huisarts volgde een periode van werken in verschillende plaatsen en praktijken vanuit Dieren, waar wij op dat moment woonden. Het was een leuke en afwisselende periode,

maar ook erg onrustig.

Tijdens de zomer van 1998 heeft één van ons gedurende de vakantie dr. Kok vervangen en gewerkt in de groepspraktijk in Aalten. Tijdens deze periode beviel het werken met onze huidige collega's en assistentes erg goed. Ook ontmoetten we een vriendelijke en gemoedelijke bevolking. Tijdens enkele visites in Bredevoort viel meteen de charme van dit leuke stadje op. "Wat een leuk stadje", zeiden we tegen elkaar, "en dan het verzorgingshuis Sint Bernardus, hier willen we ook wel oud worden!"

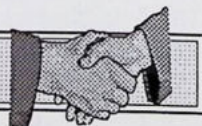
Toen dr. Kok voorzichtig aangaf te willen stoppen met werken was onze interesse gewekt. Vele gesprekken volgden en wij waren dan ook erg verheugd toen de opvolging van dr. Kok rond was.

We zijn nu een klein half jaartje verder. Er is voor ons veel veranderd en we hebben met veel mensen kennis gemaakt. Het was een drukke tijd, maar we hebben vooral plezierig gewerkt in onze nieuwe woonplaats. De toekomst zien we dan ook met vertrouwen tegemoet en wij hopen u in goede gezondheid te ontmoeten.

Met vriendelijke groet,

.W.B. Nessen-de Beijer en R. Nessen

Even voorstellen

BESTE MENSEN,

Graag wil ik mij even aan u voorstellen. Ik ben Els Venneker en woon in Aalten.

Sinds ruim een jaar verzorg ik een klassiek programma voor Radio de Lindeboom.

Ik doe dat met heel veel plezier.

Een poosje geleden werd mij gevraagd of ik dit-zelfde ook voor uw huisomroep wilde doen.

"Heel graag" heb ik gezegd.

Iedere donderdag van 18.00 tot 19.00 uur kunt u naar uw huisomroep luisteren, en het uurtje klassieke muziek is ingezet voor de vijfde donderdag van een maand. Dat betekent hooguit drie keer per jaar een mooi klassiek programma. Dat vind ik jammer.

Dat vind ik jammer.

Voor de liefhebbers onder u zijn we

overeengekomen dat iedere eerste dinsdag van de maand ook een uur klassieke muziek via de huisomroep uitgezonden zal worden. De tijd: van 17.00 tot 18.00 uur.

U krijgt mooie muziek te horen en wat achtergrondinformatie. En het is over het algemeen geen zware muziek.

Het wordt met zorg en plezier samengesteld en uitgezonden en het zou natuurlijk helemaal mooi zijn, als we u tot de vaste luisteraars kunnen gaan rekenen.

Vandaar even dit berichtje

Kort samengevat: Grensland Klassiek

Eerste dinsdag van de maand

Tijd: 17.00 tot 18.00 uur

Via: huisomroep

TOT HOORS!

Els Venneker

WAT HERINNERT U ZICH ALS BIJZONDER UIT DE AFGELOPEN EEUW

Deze vraag stelde de redactie aan enkele bewoners van Sint Bernardus

Uit alle monden klonk gelijk: de elektriciteit heeft voor heel wat veranderingen gezorgd deze eeuw. Ongeveer in 1912 werd elektriciteit uitgevonden. Heel geleidelijk kregen steeds meer huishoudens in Nederland elektriciteit, evenals de apparatuur die erbij hoort.

Het strijkijzer werd daarvoor met een briket verwarmd, je had een gaslamp met de kous, de petroleumlamp, de gaskachels, enzovoort.

In de dertiger jaren kwam de radio. Deze was rond van model. Meestal stond hij midden op tafel, de hele familie er omheen. In het begin waren er maar twee zenders, een soort centrale radio.

Het was een raar idee dat er uit zo'n apparaat muziek kon komen.

Vooraf het nieuws werd graag naar geluisterd.

De straatverlichting werd 's avonds aangestoken door Kobus. Hij fietste langs alle lantaarns van Bredevoort en stak de kousjes aan.

Het gasmuntensysteem: ieder huis dat gas gebruikte, had een apparaat in de kast. Hierin deed je een dubbeltje en zo had je gas. Je kon gebruiken naar de hoeveelheid die je betaalde.

De eerste auto: 'moeder was er haast bang voor. Ze waarschuwde ons dat we goed op moesten letten zodat we er niet onder kwamen en dat terwijl alleen meester Mol een auto had in Bredevoort.'

Als meester Mol eens een borrel wou drinken terwijl hij nog moest rijden, dan ging Heusinkveld, de molenaar, mee in de auto. (Met z'n tweeën zie je altijd meer dan één).

De eerste auto in Winterswijk was die van de heer Lindeman, directeur van de steenfabriek. 'Hij reed met de auto bij de watertoren in Winterswijk, wij renden dan met hem mee, je kon hem zo bijhouden'

'De eerste auto die mijn ouders hadden was een

fiat, als je richting aan wou geven stak er een handwijzer uit de zijkant van de auto.'

De bus: Veldhuis' eerste busverbinding van Aalten naar Winterswijk was een hele mijlpaal. Deze kwam in ongeveer 1924 tot stand. Het was een hele vooruitgang.

Het was een eigen getimmerde blauwe bus, en bood plek aan ongeveer tien passagiers.

Hiermee werd jarenlang de buslijndienst in stand gehouden. Pas in de oorlog kwam er een andere betere bus.

De stoomfiets: 'als er een stoomfiets, of ook wel 'Tuf' genaamd, voorbij kwam, sprong ik gauw van 't peerd af, als dan de stoomfiets voorbij was wou ik er weer opklimmen en dat was het grote probleem, want hoe kwam ik weer op 't peerd.' De stoomfiets (een soort brommer) werd opgevolgd door zwaardere motoren zoals de Harley Davidson.

De telefoon: 'In Bredevoort had de familie Wensink uit de Boterstraat al heel gauw een telefoon. Een ieder die wou bellen ging dan ook daar naar toe. Het rare van de telefoon vond ik, dat je niet wist wie er aan de andere kant praatte, en waar die zich bevond.'

Winkels: dat er zoveel winkels zijn verdwenen uit Bredevoort. Enkele dingen van toen staat iedereen nog vers in 't geheugen.

Zoals Driekus Helmink, hij was bakker en een grapjas. Als je brood moest halen wou hij altijd eerst een kus van de dame, anders kreeg je geen brood.

Zo was er ook nog 'pasma', eigenlijk heette ze Mina Draaiers, maar omdat ze iedereen hielp met passen van kleding werd haar bijnaam 'pasma'. Ze woonde tussen de brug en Johan Boom (nu Bram Boom).

'Een bintje gaor'n veur de sökke mos i-j halen bij De Vries.' (Een bintje is een streng van een bol).

Veel dingen gehoord: voor ons nu zó gewoon maar ooit waren ze héél bijzonder!

DE KERSTENGEL VAN MARGUERITA

Doodstil is het in het kleine schooltje, hoog in de bergen van de Andes in Bolivia. De juf leest het kerstverhaal voor en alle kinderen zitten ademloos te luisteren. 'En de engel zei: Wees maar niet bang. Ik breng jullie een blijde boodschap. Zou juist is er een kind geboren dat jullie zal bevrijden, Christus de Heer. Je zult hem vinden in doeken....'

Maar de kinderen luisteren niet meer. 'Engelen hebben gouden vleugels' roept Marguerita opgewonden. 'Ja', valt Luz haar bij, 'en ze dragen witte jurken die heel mooi glanzen.' Alle kinderen praten opeens door elkaar over die geheimzinnige engelen die kunnen vliegen en er zo prachtig uitzien. 'Stilte!' roept juf. 'Jullie vergeten helemaal te luisteren naar wat de engel zei, en dat is heel belangrijk! Hij kwam aan de herders vertellen dat Jezus juist voor hen geboren was, voor arme mensen, net als wij. Engelen zijn goede geesten die een boodschap van God brengen. De mensen wisten natuurlijk niet hoe een engel eruit zag. Daarom gaven ze hun vleugels en prachtige jurken. Maar dat is niet écht zo.' 'Maar ik heb zelf een plaat gezien. Daar stonden engelen op met gouden vleugels en witte jurken,' fluistert Marguerita tegen Luz. 'Juf weet er niks van!'

Juf leest het kerstverhaal verder uit.

Dan zegt ze: 'Over een week is het Kerstmis. Als jullie nou eens een kerststalletje maken? Dan zetten we dat naast het altaar in de kerk als pater José de nachtmis komt opdragen. Dat is leuk!' Alle kinderen mogen een figuur uitkiezen om thuis te maken. Op kerstavond zullen ze samen het stalletje in de kerk inrichten. Juana kiest Maria, Carlos maakt Jozef, kleine Mariana wil graag het Jezuskindje, een paar jongens kiezen een herder, en de kleintjes mogen een schaapje maken. 'En wat moet ik maken, juf?' vraagt Marguerita. 'Maak jij maar een mooie engel,' zegt juf. Marguerita is er helemaal niet blij mee. Ze trekt een boos gezicht. 'Een engel zonder witte jurk en zonder vleugels dat is toch geen en-

gel!' moppert ze in zichzelf. Opeens klaart haar gezicht op. Ze heeft een plannetje.....

Het is Kerstnacht. In het gebouwtje dat ook als kerk wordt gebruikt, draagt pater José de nachtmis op. Iedereen uit het Indiaans dorpje is gekomen om samen de geboorte van Jezus te vieren. Naast het altaar staat de kerststal die de kinderen hebben gemaakt.

Marguerita zit helemaal vooraan, zodat ze haar kerstengel goed kan zien. Daar bungelt hij, aan een touwtje aan het plafond, en hij heeft een vuurrode jurk aan. Als je hem een duwtje geeft, zwaait hij boven de stal heen en weer. Dat heeft ze toch maar eventjes slim gevonden! Geen vleugels, geen witte jurk, heeft juf gezegd. Nou die heeft haar engel niet!

Na de mis komen de mensen de kerststal bekijken. Juf is er ook bij. 'Hoe vindt u mijn engel, juf?' vraagt Marguerita. Ze is er heel trots op. Juf begint te lachen als ze de engel ziet. 'Je bent een echte slimmerd, Marguerita,' schatert ze. Marguerita begrijpt er niets van. Waarom lacht juf? Is het nu weer niet goed?

'Hebt u zelf weleens een engel gezien?' flapt ze er boos uit. Juf wordt opeens ernstig. Even denkt ze na. Dan zegt ze: 'Ik geloof het wel Marguerita. Ik ken een man die al vijf jaar in de gevangenis zit. Hij zei dat het niet Gods wil kan zijn dat de rijke mensen in grote huizen wonen met dure spullen erin, terwijl de arme mensen gebrek lijden. En ook dat het niet eerlijk is dat de mensen te weinig loon voor hun werk krijgen. De rijke mensen noemden hem een relletjesschopper. Daarom hebben ze hem in de gevangenis gestopt. En toch vertelde die man alleen wat er in de bijbel staat: dat je moet vechten tegen onrechtvaardigheid, zodat er vrede kan komen voor iedereen. Misschien is die man wel een engel....'

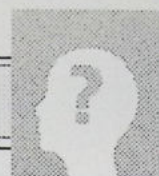
Marguerita knikt, al vindt ze het moeilijk te begrijpen.

Een mens die een engel is, of een engel die een mens is. Zou dat kunnen?

Roos Kuitens (uit: 'Bijeen' jan. 1985)

Wie ben ik?

Onder de foto, uit het vorige krantje stond: Wie is dit meisje met de mooie strik?

Welnu, dat meisje ben ik, Betsy Buesink-Wassink. Ik ben geboren in Aalten, in de Molenstraat. Mijn ouders waren Arnold en Leida Wassink-Stronks.

Ik heb nog niet zo lang geleden iets over mijzelf verteld in de Krant van 't Zand, dus zal ik mij be-

perken tot mijn vroege jeugd.

Zo'n strik moest natuurlijk altijd keurig gestreken zijn. Mijn moeder deed dat zo: ze had een ketel kokend water op de kachel staan, de deksel ging eraf en boven de stoom werd de strik keurig gestreken.

Bij ons in de straat stond een molen, daar hebben wij (er waren veel kinderen in de buurt) heel veel gespeeld, dat mocht wel niet, maar dat deden wij natuurlijk toch. Verstoppertje op de zolder van de molen, dat was het einde. Tussen en achter de zakken graan die daar stonden.

Dan was er het groene weggetje (achter de molen was bouwland tot aan de Ringweg) spook spelen, vlieger oplaten (mijn vader kon prachtige vliegers maken). In de herfst stonden er van die paarse knollen op het land, daar hebben wij er heel wat van opgegeten, met je tanden het bittere velletje eraf halen en dan maar eten, heerlijk, vonden wij toen.

Toen ik zes jaar was moest ik naar de grote school, de Groen van Prinstererschool. Ik vond leren heerlijk. Toen ik in de derde klas zat, kre-

gen wij nuttig handwerken, vreselijk was dat!!! De jongens moesten dan sommen maken, o.a. hele lange staartdelingen. Wat was ik daar jaloers op. Wij hadden juffrouw Jonker met handwerken. Heel erg streng was ze. Eén ding herinner ik mij nog heel goed. We kregen een bolletje roze katoen, daarvan moesten wij een lapje breien. Ik zie het nog voor me, vijf ribbels aan de boven en onderkant en vijf ribbels aan de kant, de rest tricotsteek.

De katoen knierpte over de naalden, door onze zweterige handen. Eindelijk, na veel gezwoeg was het lapje klaar. Dat moest door onze moeder gewassen en gestreken worden.

Heel trots nam ik het lapje weer mee naar school. Misschien kreeg ik er wel een acht voor! En wat deed die juffrouw Jonker.....? Ze pakte mijn lapje af en knipte er een groot gat in..... WOEDEND was ik, (ik weet het nu nog.) Had ik me daar zitten zwoegen. En weet u wat ik met dat gat moest? Dicht mazen..... groter onzin had ze niet kunnen bedenken, vond ik. Dat was dan waarschijnlijk het nuttige van handwerken. Ik heb het later nooit weer gedaan, bah!!!

Betsy Buesink

DE NIEUWE FOTO

Het zal wel moeilijk zijn om haar van deze foto te kennen, maar wat is het een schattige foto. Wie, o wie is deze prachtige baby?

GOD MET ONS

*De hemel raakt de aarde aan,
een stralend licht is opgegaan;
Gods Zoon is tot ons ingegaan:
Immanuël is: God met ons.*

*God buigt zich tot de aarde neer,
geneest in Christus 't oude zeer,
geeft ons verloren vrede weer:
Immanuël is: God met ons.*

*In 't donker heeft een licht gestraald,
de engelen zijn neergedaald
en hebben ons Gods Woord vertaald:
Immanuël is: God met ons.*

*Een stal is maar een schamel oord,
maar niet te schamel voor het Woord;
God prijs hém zalig, die het hoort:
Immanuël is: God met ons.*

*Geloven is geen ijde waan;
de Wijzen zijn ons voorgegaan
om 't ongehoorde te verstaan:
Immanuël is: God met ons.*

*En als dan God met ons wil zijn,
kan geen bezorgdheid, leed of pijn,
geen duivel zelfs tégen ons zijn:
God is met ons: Immanuël!*

(uit het boek: 'In het licht van kerst' onder redactie van A.W. Feenstra-Bosman)

WELFARE

De opbrengst van de bazaar gehouden op tien november jl. in het verzorgingshuis Sint Bernardus heeft opgebracht het mooie bedrag van f 1180,-! Geweldig!
Alle bezoekers en gulle gevers hartelijk dank!
Mocht u in het vervolg wat nodig hebben, wij zijn donderdagmiddag's van half drie tot vier uur aanwezig in Sint Bernardus

De Welfare werksters

Verjaardagen

- 9 dec: mevr. Lammers, app. 101
16 dec: mevr. Fles, app. 121
25 dec: Marian Jetten
29 dec: Miranda Lankveld
4 jan: mevr. van Eerden, app. 213
4 jan: mevr. Scholten, app. 207
6 jan: mevr. Smit-Mosselman, app. 215

Weeksluitingen

datum voorganger	organist
31 dec. géén weeksluiting	
1 jan. géén weeksluiting	
8 jan. pastor J.W. Koster - W en C	dhr. Te Bokkel
15 jan. dhr. L.H. de Vries	dhr. G. Olbach

Agenda

Maandag, 13 december wordt er door de sociale commissie weer een bingo-middag verzorgd.

Deze middag begint om 14.30 uur.

Vrijdag, 24 december is er een kerstviering in de zaal van Sint Bernardus. De dienst begint om 16.00 uur.

Voorganger in deze dienst is ds. Bakker. Het koor 'New Vocals' zal in deze dienst voor u zingen.

U bent allen van harte welkom.

Zaterdag, 25 december, eerste kerstdag wordt er een heerlijk kerstdiner geserveerd voor alle bewoners van Sint Bernardus.

Vrijdag, 31 december wordt er een gezamenlijke oudejaarsviering gehouden om 15.30 uur. In deze dienst zal pastor Droste voorgaan. U bent allen van harte welkom in deze dienst.

Mutaties

Sint Bernardus:

Mevrouw Heinen-Brandt is verhuisd van appartement 206 naar appartement 104.

Beth San:

Mevrouw S. Blokland-van Loon is op 23 oktober in appartement 122 komen wonen.

Mevrouw M.W. Baten-Siemes is op 24 november in appartement 210 komen wonen.

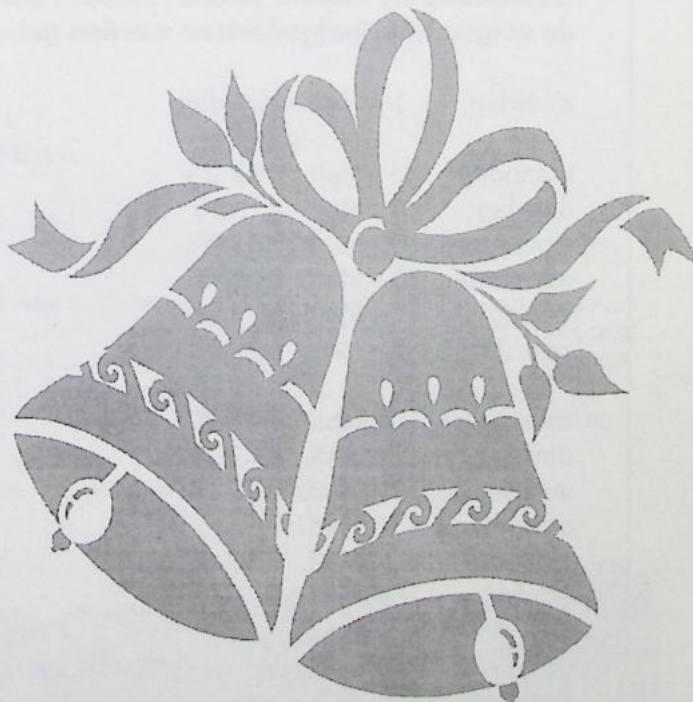
Mevrouw E.W. Engel-Huls is op 25 november in appartement 124 komen wonen.

Mevrouw J. Mateman-Wevers is op 26 november in appartement 106 komen wonen.

Mevrouw C. van den Oever-van Diën is op 26 november in appartement 207 komen wonen.

't Hoge Veld:

Mevrouw W.G. Wildenbeest-Nijman is op 7 december in appartement 313 komen wonen

Dagopeningen

Gedurende de maand december zullen tijdens de dagopeningen van de huisomroep de volgende bijbelgedeelten worden gelezen:

woensdag 1 - Jesaja 1: 10-20
 donderdag 2 - Jesaja 2: 1-5
 vrijdag 3 - Jesaja 9: 1-3
 zaterdag 4 - Jesaja 9: 4-6

maandag 6 - Jesaja 11: 6-10
 dinsdag 7 - Jesaja 12
 woensdag 8 - Jesaja 25: 6-12
 donderdag 9 - Jesaja 30:12-17
 vrijdag 10 - Jesaja 35: 1-4
 zaterdag 11 - Jesaja 35: 5-10

maandag 13 - Jesaja 40: 9-11
 dinsdag 14 - Jesaja 40:27-31
 woensdag 15 - Jesaja 41: 8-13
 donderdag 16 - Jesaja 42: 1-7

vrijdag 17 - Jesaja 43: 1-8
 zaterdag 18 - Jesaja 49:13-16

maandag 20 - Jesaja 61: 1-3
 dinsdag 21 - Jesaja 65:13-18
 woensdag 22 - Jesaja 65:21-25
 donderdag 23 - Jeremia 1: 4-10
 vrijdag 24 - Jeremia 31: 1-6
 zaterdag 25 - Eerste Kerstdag

maandag 27 - Hosea 14: 2-9
 dinsdag 28 - Micha 7:14-20
 woensdag 29 - Habakuk 3:12-19
 donderdag 30 - Zacharia 8:14-19
 vrijdag 31 - Maleachi 4

We lezen de meditatie uit het dagboek 'Aan stille wateren' geschreven door ds. A.F. Troost

Gedurende de maand januari zullen tijdens de dagopeningen van de huisomroep de volgende bijbelgedeelten worden gelezen:

zaterdag 1 - Nieuwjaarsdag
 maandag 3 - Matt. 4:12-25
 dinsdag 4 - Matt. 5: 1-16
 woensdag 5 - Matt. 5:17-32
 donderdag 6 - Matt. 5:33-48
 vrijdag 7 - Matt. 6: 1-18
 zaterdag 8 - Matt. 6:19-34

maandag 10 - Matt. 7:13-29
 dinsdag 11 - Matt. 8: 1-17
 woensdag 12 - Matt. 8:18-34
 donderdag 13 - Matt. 9: 1-17
 vrijdag 14 - Matt. 9:18-38
 zaterdag 15 - Matt.10: 1-16

maandag 17 - Matt. 10:34-42
 dinsdag 18 - Matt. 11: 1-15
 woensdag 19 - Matt. 11:16-30
 donderdag 20 - Matt. 12: 1-14
 vrijdag 21 - Matt. 12:15-21
 zaterdag 22 - Matt. 12:22-37

maandag 24 - Matt. 13: 1-17
 dinsdag 25 - Matt. 13:18-35
 woensdag 26 - Matt. 13:36-52
 donderdag 27 - Matt. 13:53-58
 vrijdag 28 - Matt. 14: 1-13
 zaterdag 29 - Matt. 14:13-21

maandag 31 - Matt. 15: 1-20

We lezen de meditatie dit jaar uit het dagboek bij de bijbel 'Het verlossende Woord' geschreven door ds. G. Spilt.

Kerststerren-puzzel

In een kerstnummer van de Krant van 't Land hoort een kerstpuzzel. En omdat we die al weer een aantal jaren in de vorm van kaarsen, ballen of een kerstboom hebben gegoten, kozen we nu maar weer eens voor kerststerren.

Vier flonkerende sterren wachten er op de pagina hiernaast op om door u te worden ingevuld. Eigenlijk spreekt het wel vanzelf wat de bedoeling is: u vult in iedere ster woorden in volgens onderstaande omschrijving, allemaal woorden van vijf letters, van de punt naar het midden en dat betekent dus ook, dat per ster die vijf woorden op dezelfde letter eindigen. Die laatste letters zijn in de vier sterren onderling wel verschillend. U kunt natuurlijk in iedere ster beginnen waar u wilt, als u dan maar wel de volgorde van de gevraagde woorden aanhoudt. Want als u dat doet, en u zet de eerste letters van die twintig woorden achter elkaar, dan leest u een regel uit een bekend kerstlied.

Maar dan nu de omschrijving van de gevraagde woorden:

ster 1: eetcafé in Bredevoort (zonder lidwoord)
geld incasseren
vorderen, aanspraak maken
openbaar-vervoermiddel
predikant in Bredevoort

ster 2: niet helemaal rond, eivormig
boodschapper van God
lap om vloeren schoon te maken
steekorgaan van insecten
meubel

ster 3: gezellig uitstapje
vroegere naam van Gelderland
uil
licht kort slaapje
te betalen bij bekeuring

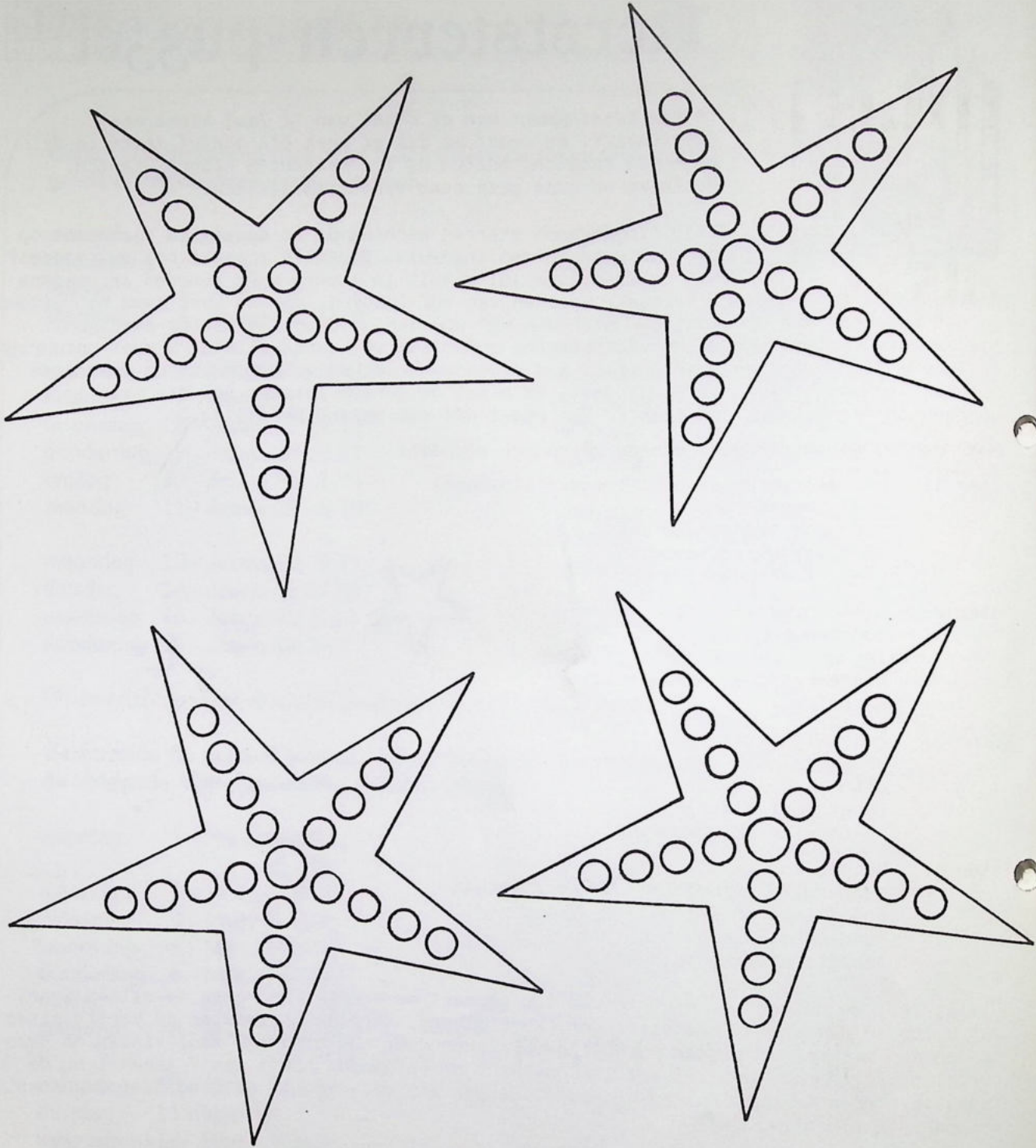
ster 4: heideplant
belangrijke persoon in het kerstverhaal
groot land in Azie
handschoenenleer
vertaal oefening op school

U ziet wel: we hebben het niet te moeilijk gemaakt deze keer. We hopen nu alleen maar, dat u tussen alle kerstfeestvieringen, kerstdiners, kerstnachtdiensten en kerstvisites en dan een week later alweer het Ni'jjaar winnen door nog even tijd kunt vinden om deze puzzel op te lossen. Dat zal wel lukken, want uw oplossing hoeft pas 7 januari bij de redactie binnen te zijn. En dan zijn we al dapper aan de volgende duizend jaar begonnen. Vreemd idee eigenlijk...

De puzzelredactie wenst u goede kerstdagen en nu al vast veel heil en zegen in het nieuwe jaar.

We zijn net zo thuis in de buurt als u

De Rabobank is een bank met een idee. Het idee dat je samen sterk bent. De Rabobank heeft als geen ander een traditie van samenwerken en bouwen aan relaties. Het is een bank van mensen vóór mensen. Dat merkt u al snel in het persoonlijke contact. Elke Rabobank staat midden in de samenleving. Daarom zijn we vaak betrokken bij activiteiten in het bedrijfsleven, verenigingen en scholen. We weten wat er leeft, ook als het niet om bankzaken gaat. Kortom, we zijn een bank die net zo thuis is in de buurt als u.

Rabobank

Aalten - Bredevoort - IJzerlo

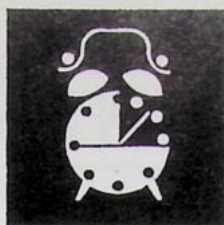

Bertram

't Zand 1
7126 BC Bredevoort
Tel. (0543) 45 11 12

Opentijdstijden van
10.00 tot 22.00 uur.

's-maandags gesloten

een
onding,
zo'n
wekker

Of vindt u het prettig, dat geratel op de vroege morgen? Er is iets beters denkbaar. Wat dunkt u van een licht muziekje? Ontwaken met de Beatles of Mozart. Met behaaglijk tapijt onder uw voeten en een tuiltje bloemen op de toilettafel.

Dat is wel even anders dan het vroegere slaaphok. In het kleine Bredevoort staat de grootste slaapkamercollectie van de Gelderse Achterhoek opgesteld. Bij Betting. Niet de eerste de beste, laten we dat afspreken. Tot ziens!

Welterusten, uw bedje is gespreid door...

Betting VORMGEVER
MEUBELN
Bredevoort

Vrijdag koopavond tot 9 uur. Tel.: 0543-451567

HONDA

Autobedrijf

A. ten Bruin

Misterstraat 39a - 7126 CB Bredevoort
Telefoon 0543-451788 b.g.g. 0543-452078
Telefax 0543-451080

Bakker Jos

Bakkerij Jos Knippenborg
Zieuwent - Borculo
Bredevoort (0543) 45 12 31

De bakker die iets extra's maakt van uw bestelling!

TEN BRUIN Mode
heren- en jongensmode, vrijetijdskleding

Misterstraat 16 - Bredevoort - 0543-451251

TAXIBEDRIJF

WALHOF

3e Broekdijk 2 - 7122 LA Aalten

0543-47 20 02

Telefax 0543-47 73 27

24 uur per dag bereikbaar

heesters · potterier · tuinaarde · tuinverlichting · zielewast · bomen · tuinhout · 6 lokkatten · natuursteen · groene en bleecende planters · bloemen · heesters

GROENRIJK
GroenRijk Willy Heinen
Bredevoortsestraatweg 118
7126 AA Bredevoort
telefoon (0543) 451 233

HET RIJKE TUINLEVEN
Openingstijden: Ma. t/m vr. 9.00-18.00 uur
vr. koopavond tot 21.00 uur, zat. 8.00-17.00 uur

- PLC BESTURINGEN
- SCHAKELKASTENBOUW
- KRACHTINSTALLATIES
- AIRCONDITIONING
- TECHNISCHE ONDERSTEUNING INDUSTRIE
- SATELLIET ONTVANGST

HIDDINK

TECHNISCHE SYSTEMEN & INSTALLATIES
BREDEVOORT NL TEL.0543-451037 SEMA 06-59 805495

DRUKKERIJ TE MEBEL BV
VEELZIJDIG IN DRUKWERK

Misterstraat 40 - 7126 CE Bredevoort
Telefoon 0543-451334 Fax 0543-452052

reparatie, onderhoud en verkoop van
portofoon- en mobilfoonsystemen
autotelefoon - semafoon
telefooninstallaties

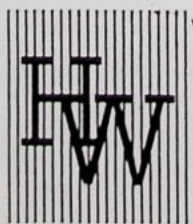

w.r. tolkamp

mobilfoon - intercom - oproepsystemen
autotelefoon - semafoon

Pr. Mauritsstraat 1, 7126 AC Bredevoort, tel. 0543-451754, fax 0543-451547

Voor al uw **SCHILDER, BEHANG-**
en
GLASWERKZAAMHEDEN

Schildersbedrijf
HANS WENSINK
Tel. 0543-451489

Deutz - Fahr
Trekken - Werktuigen

ook in speelgoed
uitvoering

Fa. G.H. KLEIN NIBBELINK

Landstraat 4 - 6 Winterswijksestraat 61 Bredevoort

Telefoon 0543 - 451254

De redactie van de krant wenst u

*gezegende kerstdagen
en een
gesukkig 2000*

Boven van links naar rechts: Thea Wensink, Betsy Buesink, Ferdi Veldkamp, dhr. Timmer
Onder van links naar rechts: Hanny Veenhuis, Liesbeth Duenk, Ester Hijink, Ina Hiddink
Niet op de foto: Renske Waardenburg en dhr. Bekius